

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, ПРАФКОМАУ І КАМІТЭТА ЛКСМБ
ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 29 (776)

Аўторак, 16 кастрычніка 1990 г.

Газета заснавана
ў верасні 1969 года

Выходзіць раз у тыдзень

Цана
2 кап.

ПРАФСАЮЗ—НАШ АБАРОНЦА

ТАКІМ ЁН ПАВІНЕН СТАЦЬ ВА ўмовах перабудовы
І ПЕРАХОДУ ДА РЫНАЧНЫХ АДНОСІН

Стала відавочным: аўтарытэт прафсаюзаў сёння прыкметна знізіўся. Найпростася наша жыццё штодзень ставіць перад вамі новыя і новыя праблемы — рост цен, інфляцыя, беспрацоўе, збядненне абсалютнай большасці людзей і ў той жа час узбагачэнне другіх і г. д. Дапамагчы нам у іх вырашэнні прафсаюзы пакуль што не могуць. Ім яшчэ не хапае прыпыноўсці, смеласці, рашучасці, каб дзейнічаць без агляды на партыйныя, дзяржаўныя органы. Ва ўмовах жа сённяшняга татальнага голаду яны з абаронцаў нашых законных правоў пераўтварыліся ў размеркавальніка дэфіцыту паміж членамі прафсаюза на прадпрыемствах, ва ўстановах і г. д.

Туті вуззел праблем — слабая матэрыяльна-тэхнічная база, недахоп вучэбна-лабараторных і вытворчых плошчаў, адсутнасць камп'ютэрнай тэхнікі, дрэнная забяспечанасць работнікаў ВУН і народнай адукацыі жыллем, а студэнтаў — інтэрнатамі — накіпіўся ў вышэйшай і сярэдняй школе. Сёння ён яшчэ больш абастраецца ў сувязі з пераходам народнай гаспадаркі краіны да рыначных адносін. Усе гэта накладвае на прафесіянальныя саюзы павышаную адказнасць за сваіх членаў. Аб гэтым шмат размова на з'ездах прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі ў Мінску і Маскве.

У канцы верасня г. г. у Мінску адбыўся І устаноўчы рэспубліканскі з'езд прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі, дэлегатамі якога былі два прадстаўнікі нашай універсітэта — старшыня прафкома студэнтаў Н. І. Колтышава і Аляксандр Хамцоў, які ўзначальвае работу прафбюро гістарычнага факультэта. Надзея Іванаўна была старшынёй з'езда, якая яго работу.

Якія ж пытанні былі разгледжаны на з'ездзе, што ў канчатковым выніку ён вырашыў? Н. І. Колтышава расказвае:

—Была заслушана справаздача аб рабоце прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі за 2,5 гады, выбраны новы састаў рэспубліканскага камітэта галіновага прафсаюза (туды ж увайшла і я), прыняты яго статут. Старшынёй галіновага саюза выбрана Т. І. Чобатава.

На разгледзі абмеркаванні ўсіх дэлегатаў была прадстаўлена падрыхтаваная праграма дзейнасці прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі Беларускай ССР на 1991—1995 гады. Яна складаецца з 11-ці раздзелаў — «Абарона сацыяльных інтарэсаў працоўных, студэнтаў і навучэнцаў», «Ахова здароўя і зніжэнне захворваемасці працоўных, студэнтаў і навучэнцаў», «Забеспячэнне занятасці работнікаў у галіне і абарона правоў

і павышэнню кваліфікацыі маладых перспектывных работнікаў АН БССР, аспірантаў і студэнтаў ВУН рэспублікі праз заручэжныя стажыроўкі і навучанне ў профільных ВУН іншых краін; удасканаленне арганізацыю добраахвотнай працы студэнтаў і вучнёўскай моладзі, забяспечыць далейшае развіццё спецыялізаваных атрадаў па профілю атрымліваемых спецыяльнасці, захаванне льгот на падаходнаму падатку з зароботнай платы, а таксама льготнага падаткаабкладання студэнцкіх прадпрыемстваў і кааператываў. У гэтым жа раздзеле прадугледжваецца ўсямернае садзейнічанне стварэнню з боку студэнтаў і навучэнцаў маладзёжных аб'яднанняў па будаўніцтву жыллёвых комплексаў, сямейных інтэрнатаў. Іншых аб'ектаў, якія б забяспечвалі рашэнне жыллёвай праблемы.

Дэлегаты з'езда вырашылі вярнуць прадстаўленую праграму на дапрацоўку, і канчаткова яна будзе прынята на прадстаўным пленуме галіновага прафсаюза.

Беларускі з'езд падтрымаў стварэнне саюзнай федэрацыі галіновага прафсаюза і прамым дэлеганаваннем выбраў туды шэсць сваіх прадстаўнікоў, і яшчэ аднаго — ў рэзідэнцую камісію.

У сучасных умовах неабходна кардынальнае абнаўленне прафсаюзнай дзейнасці. ХІ з'езд прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі, які працаваў у Маскве ў першую дэкадае бягучага месяца, паставіў гэта пытанне ў разрад першарадных. Свайм прадстаўніком на гэты з'езд наш універсітэт дэлегаваў студэнта Віктара Маласеюна, старшыню прафбюро біяфака. У ліку запрошаных на яго была старшыня прафкома студэнтаў Н. І. Колтышава.

На пленарных і секцыйных пасяджэннях з'езда была створана Федэрацыя галіновага прафсаюза, у якую ўступілі дзесяць рэспублік (сярод іх і БССР). Было прынята часовае палажэнне аб Федэрацыі, вызначаны статут, абмеркавана праграма дзейнасці прафсаюза работнікаў народнай адукацыі і навукі, прыняты зварот з'езда да ХІХ з'езда прафсаюзаў ССР і рэзалюцыя «Аб сацыяльнай абароне ў забеспячэнні

ні жыллем работнікаў народнай адукацыі ва ўмовах пераходу да рыначных адносін».

Калі праходзіла абмеркаванне і прыняцце праграмы першачарговых дзеянняў прафсаюза па забеспячэнню сацыяльнай абароны працоўных, студэнтаў і навучэнцаў моладзі, ад беларускай дэлегацыі выступіў настаўнік Т. Новік, які прапанаваў унесці ў яе мерапрыемствы па абароне правоў пацярпеўшых ад чарнобыльскай катастрофы.

Дэлегаты з'езда звярнуліся да дэлегатаў ХІХ з'езда прафсаюзаў краіны зрабіць усё ад іх залежачае для сацыяльнай абароны студэнцкай і вучнёўскай моладзі ва ўмовах рынку, для прывядзення ўмоў навування і быту саветніц студэнтаў на ўзровень, дастойны цывілізаванай дзяржавы; прыняць удзел у фінансаванні студэнцкіх прафарганізацый як з цэнтралізаваных прафсаюзных сродкаў, так і шляхам пералічэння часткі прафсаюзных сродкаў на рахуны студэнцкіх прафкомаў адпаведных ВУН пры заключэнні прадпрыемствамі, арганізацыямі, міністэрствам дагавораў на падрыхтоўку спецыялістаў.

Цяпер словы павінны падмацоўвацца канкрэтнымі справамі, каб прафсаюз стаў сапраўдным абаронцам інтарэсаў людзей.

РАЗГЛЕДЗЕЛІ АРГАНІЗАЦЫЙНАЕ ПЫТАННЕ

На філалагічным факультэце адбыўся незвычайны партыйны сход. Ён быў самым кароткім. Справа ў тым, што толькі ў партарганізацыі гэтага факультэта вясной, калі праходзілі справядныя і выбары, вырашылі адкласці арганізацыйнае пытанне на пасляз'ездзкі перыяд.

У састаў партбюро філфака выбрана 5 чалавек. Новым яго сакратаром абраны дацэнт кафедры беларускай мовы Д. Д. Паўлавец.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектывы выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў біялагічнага факультэта гарача вітаюць

ХРОНІКА

Загадам па універсітэце з 24 верасня на геаграфічным факультэце створана кафедра геаграфіі. Выконваючым абавязкі яе загадчыка назначаны кандыдат геаграфічных навук, дацэнт І. І. Богдаль.

У сувязі з выездам з Гомеля загадчыкаў кафедраў: эканомікі і кіравання вытворчасцю прафесара С. А.

ПРЭС-ЦЭНТР КАМІТЭТА КАМСАМОЛА ПАВЕДАМЛЯЕ

У мінулую сераду адбылося пасяджэнне камітэта камсамола універсітэта. Разгледжаны пытанні аб правядзенні ХІІ агульнаўніверсітэцкай камсамольскай навінаў адбыцца 30 кастрычніка г. г., некаторыя аспекты фінансавання гаспадарчай дзейнасці. Зацверджаны графік правядзення справядных-выбарных камсамольскіх студэнтаў на факультэтах.

На мінулым тыдні ў Маскве вярнуўся сакратар камітэта ЛКСМБ ГДУ Міхаіл Жукеня. Ён прымаў удзел у рабоце ІІІ пленума Цэнтральнага Камітэта і Цэнтральнай кантрольнай камісіі ВЛКСМ.

11 кастрычніка ў студэнцкай сталовай адбыўся «Асепні бал». Яго праводзіў студсавет інтэрната № 3.

У інтэрнаце № 2 адбылося пасяджэнне Клуба інтэрнацыйна-навуковых дружбы «Саюз». На яго былі запрошаны ўсе належаць універсітэту ў інтэрнаце.

Закончылася работа сельгаспадарчага універсітэта. Ва ўборцы ўраджання сёння ўдзельнічала 1115 студэнтаў. Канчатковыя вынікі і працы яшчэ не падведзены. Па папярэдніх даных найбольшыя стратэгічныя вынікі атрымаліся ў аграды знамянічага гістарычнага факультэта.

Сёння камітэт камсамола ГДУ праводзіць у антавай зале сустрэчу з пастарам з ЭША, віцэ-прэзідэнтам «Славянскага таварыства» Віктарам Ялошынцам. Пачатак сустрэчы — ў 14.00.

шуюць загадчыка кафедры біялогіі і фізіялогіі раслін доктара біялагічных навук САПЕГІНА Леаніда Міхайлавіча з прысваеннем яму Дзяржаўна-адукацыйнага СССР звання прафесара.

Кіма, заалягіі і аховы прыроды прафесара Б. П. Сапінскага, рускага, агульнага і славянскага мовнаўчэнства прафесара П. У. Сцяцко, выконваючым абавязкі загадчыкаў названых кафедраў назначаны адпаведна дацэнт Т. В. Карнік, І. П. Арабіна, У. І. Коваль.

В. а. загадчыка кафедры рускай мовы для замежных студэнтаў назначана старшыня выкладчык Г. А. Даўгала.

НА МОВАХ БРАТНІХ РЭСПУБЛІК

Гомельскія абласная і гарадская арганізацыі Беларускага таварыства «Кніга», абласное аддзяленне Саюза пісьменнікаў БССР і кафедра Беларускай літаратуры нашай універсітэта 11-га кастрычніка правялі ў акта-

вай зале ГДУ літаратурнае свята «Францыск Скарына і сучаснасць» у рамках мерапрыемстваў, прысвечаных 500-гадоваму юбілею з дня нараджэння беларускага першадрукара, дыдагана вучонага, асветніка і гуманіста. Свае творы чыталі сталыя і маладыя паэты і празаікі, гучалі беларуская, руская і ўкраінская мовы.

Больш падрабязна пра гэтае літаратурнае свята мы раскажам чытачам у наступным нумары газеты.

У папярэднім нумары газеты расказвалася аб Усеасоюзнай нарадзе работнікаў ВНУ па праблемах палітычна-сацыяльна-гуманітарных падрыхтоўкі студэнтаў. Выказаліся некаторыя меркаванні аб сучасных аўтанамізацыі і адзінай палітыцы ў сістэме работы ВНУ, аб сутыкненні інтарэсаў «тэхнароў» і гуманітарнага. Гэтыя і іншыя пытанні дабрабудоў далейшага аналізу, тамажэна.

У ПАЛІТЫЧНЫ Дзяржкамдаукацыі, на наш погляд, ёсць рад «нестыкоў», рэкамендацый, якія супярэчаць адна адной. Гэта пераходнае арыентацыя выкладчыка, Паспрабуйце выдзяліць такія парадоксы і разабрацца ў іх.

Кідаецца ў вочы, перш за ўсё, адсутнасць дакладнасці ў судзіцях паміж адзінаствам у ажыццяўленні гуманітарызаванай і пашырэннем самастойнасці (аўтанамізацыі).

Адзіная палітыка ў гэтым пытанні прагледжваецца ў безумоўна правільнай арыентацыі ў абавязковым вывучэнні на тэрыторыі СССР набору вучэбных курсаў палітычнай гісторыі, філасофіі, эканамічнай тэорыі, тэорыі сацыяльна-палітычных адносін і культуралогіі.

У той жа час ВНУ і кафедрам прадастаўляецца вялікая самастойнасць у выбары напрамкаў, варыянтаў унутры даных курсаў. Напрыклад, пры вывучэнні філасофіі акцэнт можа быць зроблены на якое-небудзь (якія-небудзь) накіраванні: на ўводзіны ў філасофію; дыялектыку; тэорыю пазнання; сацыяльную філасофію; гісторыю філасофіі.

На нарадзе адзначалася, што ў мінулым многія выкладчыкі прапаведвалі суб'ектыўны ідэалізм як тэарэтычнае апраўданне ўстаноўкам, устаноўкам зверху. Адсюль выдалі дагматызм, прыстасавальніцтва і г. д. Цяпер у рамках дэмакратызацыі заахвочваецца чытанне індывідуальных курсаў, акцэнтаваны ўвагі на аналіз асобных напрамкаў. А ці не ператвараецца абсалютызаваная, выпукленне асобных бакоў, напрамкаў, скажам, курса філасофіі, у новы варыянт суб'ектыўнага ідэалізму? Такае магчыма і рэальна існуе.

Выхад тут бачыцца ў тым, што неабходна арыентацыя, усё ж такі, на праграму (праект праграмы) ў цэлым па прадмету, на пэўны мінімум ведаў па ўсім курсу. Толькі ў рамках гэтага мінімуму магчыма больш глыбокае вывучэнне асобных праблем.

Канешне, ВНУ са складнымі традыцыямі, навуковымі школамі могуць дазваляць сабе раскошу індывідуалізацыі выкладання.

Адзіства патрабавання па зместу курсаў і па іх набору, стандартызаваная ў добрым сэнсе слова робіць дзілом вышукніка правамоцным на ўсё тэрыторыі СССР.

У сувязі з гэтым выкажу крытычную заўвагу ў адрас Дзяржкамдаукацыі. Уход ад навукова-метадычнага забеспячэння, напрыклад, складання прыкладных планаў семінарскіх заняткаў, па прычыне неўважлівасці ў самастойнасці ВНУ і кафедраў, азначае змянінне адказнасці, аблічэнне сабе жыцця. Гэта — не сум па дырэктыўным указанням, а ўлік рэальнасці. Таму што праммерная аўтанамізацыя, індывідуалізацыя курсаў на непадрыхтаванай базе можа ператварыцца ў павярхоўнае выкладанне, выбарнае асвятленне асобных, можа быць, не фундаментальных пытанняў, парашонне сістэмы ведаў. Гэта — магчымы шлях у электыку, якая ўходзіць ад ціснасці. Калі ў мінулым суб'ектыўны ідэалізм выражаўся ў апраўданні звышчаскаемых арыентацый, то цяпер можа развіцца яшчэ больш горшы яго варыянт на ўзроўні ўяўленняў асобнага выкладчыка.

НЕ ПАВАЮСЯ выглядаць у вачах студэнта кансерватарам, але тым не менш выкажу сумненне ў прадуманасці рашэння Дзярж-

камітэта па адукацыі аб уводзе свабоднага наведвання лекцыйнага курса студэнтамі. Гэтую акцыю можна было б вітаць, калі б па грамадскіх дысцыплінах існаваў шэраг альтэрнатыўных падручнікаў, якія адпавядаюць вучэбнай праграме і сучасным патрабаванням навукі. Не толькі альтэрнатыўных, але наогул па большасці дысцыплін такіх падручнікаў цяпер няма. Мне могуць запярэць, што, напрыклад, па філасофіі ёсць такі падручнік — «Уводзіны ў філасофію» ў дзюх частках, напісаны пад кіраўніцтвам акадэміка І. Т. Фралова (М., 1989). Канешне, ён па многіх пазіцыях наможа лепшы, чым папярэдні. Але ці можа быць двухтомнік аб'ёмам звыш тысячы старонак для студэнта настольнай кнігай? На нарадзе

Вышэйшая школа

і перабудова

ПАРАДОКСЫ ГУМАНІТАРЫЗАЦЫІ

называліся недахопы канцэптуальнага характару, якія сведчаць аб адрыве падручніка ад узорнага навукі. Аўтар гэтых радкоў таксама можа прывесці свае меркаванні па некаторых палажэннях падручніка, на маю думку, метадычна не зусім абгрунтаваных. Возьмем, напрыклад, трактоўку толькі аднаго пытання — аб рухавых сілах і суб'ектах гістарычнага працэсу. У падручніку інтарэсы разглядаюцца як пабудовальны сіла да дзеяння, а рухавіцак слай гістарычнага працэсу — сацыяльная супольнасць, іх арганізацыі і індывіды. Але ж інтарэсы (як, дарэчы, патрэбы і перакананні) — гэта толькі ўнутраны стымул дзейнасці чалавека, крыніца актыўных адносін да навакольнага свету. У іх заключана адзіства суб'ектыўнага і аб'ектыўнага. Сістэмны падыход патрабуе, думаем, больш шырокага погляду на гэту праблему. І ў ланцужок узаемадзеяння асноўных фактараў грамадскага развіцця ўваходзіць: а) аб'ектыўныя ўмовы; б) ажыццяўляемыя грамадствам, стымуючыя актыўнасць сацыяльныя меры; в) арганізацыйныя намаганні дзяржаўных і грамадскіх інстытутаў; накіраваныя на актывізацыю дзейнасці людзей; г) зваротнае ўздзеянне матэрыяльных механізмаў на пералічаныя параметры грамадства. Крыніцы гістарычнага працэсу знаходзяцца ў супярэчнасцях у сістэмах «прырода—грамадства», «прадукцыйныя сілы — вытворчыя адносіны», у сацыяльнай сферы ў барацьбе тэндэнцый да сацыяльнай аднастайнасці і сацыяльнай дыферэнцыяцыі, у палітычным жыцці ў проціборстве палітычных сіл, у духоўным жыцці — у сутыкненні ідэй. Адной з крыніц развіцця грамадства з'яўляецца імкненне да дасягнення гармоніі паміж экалагічным, дэмаграфічным і эканамічным фактарамі грамадскага жыцця. Што датычыць сацыяльнай структуры, то мы ў нашых лекцыях паказваем яе дзівацкасці: яна — прадукт (аб'ект) матэрыяльных грамадскіх адносін і — творца (суб'ект) гісторыі. У падручніку ж акцэнтаваўся ўвага толькі на другі бок гэтага працэсу.

Словам, аўдыторыя лекцыйнага курсу, з улікам недахопу падручніка, з'яўляецца асноўнай і галоўнай крыніцай, якая ўпарадкоўвае веды студэнтаў.

Рашэнне Дзяржкамітэта аб свабодным наведванні лекцый прадэманстравала, на мой погляд, намер ісці ў нагу з дэмакратыяй, але зусім не сведчыць аб глыбокім уліку рэальнага вучэбна-выкаваўчага працэсу.

Недастаткова ўважанай, думаем, з'яўляецца практыка апытання студэнтаў аб якасці правядзення заняткаў выкладчыкамі, якая ўлічваецца пры атэстацыі і выбары іх па конкурсу. Абмяжуюцца толькі адной аналогіяй: наша дзяржава адмовілася ад псеўдэмакратычнага выбаранна кіраўнікоў прамисловых прадпрыемстваў членамі працоўных калектываў.

НА НАРАДЗЕ па гуманітарызаванай не складалася дакладнай пазіцыі ў сувязі з плуралізацыяй палітычнага жыцця. З аднаго боку, падкрэслівалася неабходнасць абалірацыя на гуманна-дэмакратычны сацыялізм, сацыялістычны выбар, пэўныя параметры ідэалогіі, неабходнасць ажыццяўлення дзяржаўнай палітыкі. Фарміраваліся пэўныя грамадзянскія якасці ў моладзі, не сумяшчальныя з дэпалітызацыяй. З іншага боку, былі заклікі да шматварыянтнага, альтэрнатыўнага падыходу да розных праблем у курсах сацыяльна-палітычных дысцыплін, да карэктных адносінаў паміж калегамі, прадстаўніцтвамі розных палітычных цяжніц і партый. Жыццё, практыка адпаведна падыходу ў гэтым пытанні. Пакуль жа ў самым агульным выглядзе прадстаўляецца, што ў рамках ажыццяўлення дзяржаўнай палітыкі і адпаведных ідэалагічных устаноўках неабходна ў выведзенні ідэалагічнага «запавядальніка» дагмамі, класіфікацыя і адмаўляцца ад праблем, у рамках творча, навукова палыходзіць да праблем, у рамках сусветных дасягненняў навукі і цывілізацыі. Што датычыцца саміх ідэалагічных арыентацый, то тут прадставіць сур'ёзныя дыскусіі.

Ва ўмовах сацыяліфікацыі, пераходу да рынку, узроставай каштоўнасці часу, у грамадстве ў цэлым, і ў тым ліку ў ВНУ, працягваецца тэндэнцыя да прамагматызацыі. Яна выражаецца ў некаторай недацэнцы гуманітарызаванай, у скептычных адносінах да грамадскіх навук. Крызіс у грамадстве наогулам звязаны з крызісам у грамадскіх навуках, а значыць, іх выкладанні. Падставы для такіх меркаванняў, канешне, ёсць.

У рэальнай гісторыі нашага грамадства не было «поўнага» дзяржаўнага, талітарнага, «казарменнага» сацыялізма. Заўсёды была і зараз існуе барацьба дэмакратычнай і антыдэмакратычнай, гуманнай і антыгуманнай тэндэнцыі. Іншая справа, на жаль, лінія талітарызму панавала. Так і ў грамадскіх навуках, у тым ліку ў выкладанні, было не толькі недахопы, але і дасягненні. Таму мінулае і тым больш сучаснае становішча грамадства не гэта прадстаўляе толькі ў «чорным» святле. Гуманістычныя нюансы разам з тэхнарацыяй, вузакрамагматычнымі, заўсёды былі ў сістэме выкладання. Дарэчы, павышаная цікавасць і патрэба да гуманітарнага ведання ўзнікае ў спецыялістаў ва ўзросце ад 30 да 40 гадоў. Да гэтага часу чалавек псіхалагічна і прафесійна можа пераадолець вузкасць і ўніверсальна, з агульнакультурных пазіцый гатовы адносіцца да навакольнага свету. Дарэчы, у ШНА, Заходняй Еўропе ў ВНУ ад 1/4 да 1/3 вучэбнага часу расходзіцца на вывучэнне дысцыплін гуманітарнага цыклу.

У нашым грамадстве і ў ВНУ, калі глядзець праўдзе ў вочы, ёсць неантанічнае супярэчнасць паміж лініямі на прамагматызацыю і гуманітарызаваную. Ва ўмовах вострай неабходнасці кансалідацыі, стабілізацыі грамадства, пераадолення элементаў некаторай канфрантацыі становіцца актыўным.

У. КАЛМЫКОВ,

зг. кафедры філасофіі, доктар філасофскіх навук, прафесар.

Надзённыя праблемы

ВЫНІК САМАСТОЙНАСЦІ НЕ СУЦЬЯСЯЕ

Скарэчэнне колькасці вучэбных заняткаў у тыдзень, свабоднае наведванне лекцый, ліквідацыя інстытута куратарства акадэмічных груп, развіццё падрыхтоўкі спецыялістаў па дагаворах і інш. — у апошні час на гэтыя кавы выдзелены цэлы шэраг загадаў і пастаноў, якія замацавалі змены ў студэнцкім жыцці. Асабліва ўвага была ўдзелена развіццю самакіравання, удзелу студэнтаў у рабоце саветаў ВНУ і факультэтаў. Прынятыя рашэнні на павышэнне размеру стыпендыі. Як жа практычна рэалізуюцца і які ўплыў аказвае усё гэта на якасць падрыхтоўкі, на павышэнне зацікаўленасці студэнтаў?

У ЦЭЛМІ можна сказаць, што пастаўленыя мэты дасягнуць не ўдалося. Студэнцкае самакіраванне «не пайшло». Большасць студэнтаў не знайшла свайго месца ў рабоце саветаў, і пацеху да ўзаемадня ўласнага задавальнення і без прыкметнага супраціўлення з боку «старэйшых таварышаў» перасталі хадзіць на пасяджэнні.

Асобныя ўсплёлкі актыўнасці сведчаць хутчэй аб выключэнні, чым аб правіле. Свабоднае наведванне лекцый пры адсутнасці магчымасці поўнага забеспячэння студэнтаў сучаснымі падручнікамі, метадычнымі матэрыяламі і абмежаваных магчымасцяў для арганізацыі самастойнай работы (хаця б недахопу памяшканняў) — усё гэта прывяло да скарачэння часу зносінаў выкладчыкаў і студэнтаў.

Наогул у апошні час заўважваецца шмат нігілістычнага ў студэнцкім жыцці, імкненне да адмовы ад стараго, часта вельмі недасканалага. Але ўзмаен не прапаўца нічога новага, цікавага, пазітыўнага. Асабліва гэта прыкметна ў дзейнасці студэнцкіх грамадскіх арганізацый.

Наш факультэцкі камсамол некалькі разоў на пасяджэннях і двойчы на сходах ставіў пытанне аб свабодным выхадзе з камсамолу. І што ж атрымалася? У спецыяльна прызначаны для гэтага дзень з радоў ВЛКСМ у нас выйшла 3 чалавекі, а на суседнім філагалічным факультэце — ніводнага.

Складаецца ўражанне, што ўсё ж рана мы кінулі дзяцей у вяду для таго, каб яны самастойна выплывалі. Ад школьнай апені, якая часам спалучаецца з сямейнай, пераход да поўнай самастойнасці не дае жаданых вынікаў. Гэта асабліва заўважваецца ў першую залікову сесію. Восі і атрымліваецца, што пры разнаўленні студэнта не адбываецца пазнавальнага працэсу навування. А ў будучым гэтым не будзе садзейнічаць і парадак стыпендыяльнага забеспячэння. На вялікі жаль, учарашні школьнік (у меншай ступені гэта адносіцца да «стакнікаў»), прыходзячы ў ВНУ, не ўсведамляе неабходнасці атрымаць высокую прафесіянальную веду. Галоўная мэта — здаць на стыпендыю, а са змяненнем парадку яе прызначэння проста здаць. З такімі ўстановамі, згадзімся, плянка спадзявацца на з'яўленне ў хуткім часе Уласных Платонаў і Ньютанаў. Хаця, вядома, не ўсе студэнты мысляць утылітарна. Ёсць і прыемныя выключэнні. Хачелася б толькі, каб іх было больш.

З А ШМАТ год складалася такая практыка, што фактычна кожны курс адзін месяц не вучыцца з-за ўдзелу ў асенніх сельскагаспадарчых работах. За 5 год такім чынам кожны студэнт страчвае адзін семестр. Гэта занадта накладна. І цяпер, калі пытанне вырашана ў Савете Міністраў СССР на аснове добраахвотнасці ўдзелу, незразумела, як можна арганізаваць навукавы працэс без «добраахвотнікаў», якія паехалі на бульбу. А неперааходны туды — вучыцца ці не вучыцца, загрузіць іншай гаспадарчай работай? Ці маем мы на гэта права?

Студэнцтва заўсёды ішло ў авангардзе грамадскага руху сваіх краін. Мы бачым прадпрымаемы студэнцкай моладдзю спробы актывізаваць свой удзел у грамадскім жыцці, які часам няўмелы і наіўны. Цяпер, калі кіраўніцтва камсамолу асабліва, а ў шэрагу выпадкаў і поўнасна спынена, ва ўтвораны вакуум хлынулі розныя думкі і тэорыі, вызначаны і пункты гледжання. І гэта натуральна. Толь-

кі не трэба абмякава назіраць за ўсім гэтым. Больш актыўнай тут павінна быць роля выкладчыкаў як грамадскіх навук, так і спецыяльных. А для таго, каб моладзь нам верыла, патрабуецца ацэнка выкладчыкаў вачамі студэнтаў. Няма аўтарытэту, значыць, трэба мяняць месца работы. Пакуль жа мы маем мала прывідаў такіх адносін да думкі студэнтаў. Хаця даныя праведзенага ў апошні час анкетавання прымуслі некаторых выкладчыкаў больш самакрытычна ацаніць сваю работу са студэнтамі.

МОЛАДЗЬ — наша будучыня. Часта паўтараем мы і не адчуваем таго, што наокалькі прафесіянальна яна будзе падрыхтавана, духоўна і культурна выхавана, залежыць і наш дабрабыт, адносіны паміж пакаленнямі, людзьмі розных нацыянальнасцей, — адным словам, наша жыццё.

І. ТРАЦЭВСКИ,
дэкан эканамічнага
факультэта.

ДАКЛАДНАСЦЬ ВЫМЯРЭННЯЎ ГАРАНТУЕЦЦА

(ВА УНІВЕРСИТЕЦЕ ПРАЦУЕ НЕЗАЛЕЖНАЯ ЭКАЛАГІЧНАЯ ЛАБАРАТОРЫЯ)

Не знайдзеш цяпер на Гомельшчыне, ды і наогул у Беларусі, чалавека, якога б не хваліла адно пытанне: ці чыстыя ад радыенуклідаў прадукты харчавання мы ўжываем? Так, чарнобыльская бяда трымае нас у напружанні. Цэі, стронцы, іншыя элементы, шкодныя для жывога арганізма, трапляюць у прадукцыю жывёлагадоўлі, раслінаводства, Санітарныя, іншыя адпаведныя службы перакохваюць нас у надзейнасці правяркі тых прадуктаў, што мы купляем у магазінах, і якія з'яўляюцца на нашым сталі. Але ў многіх ёсць дачныя, прысядзібныя ўчасткі, на якіх вырошчваюцца бульба, садавіна, гародніна. Якія яны, з непажаданай чарнобыльскай «начынкай» ці чыстыя ад радыенуклідаў, прыдатныя да ўжывання?

З вясны бягучага года выкладчыкі, супрацоўнікі ГДУ маюць магчымасць атрымліваць адказ на гэты хвалюючае пытанне непасрэдна ва ўніверсіцеце. Бо на біялагічным факультэце створана і працуе незалежная экалагічная лабараторыя на правярку прадуктаў харчавання на ўтрыманне радыенуклідаў.

Ініцыятарам адкрыцця такой лабараторыі стаў Беларускі экалагічны саюз, — расказвае асістэнт кафедры эаалогіі і аховы прыроды В. М. Верамееў, яе кіраўнік на грамадскіх пачатках. — Існуе яна за кошт заносаў, якія плаціць члены ВЭС, у тым ліку і калектывныя, — такія, напры-

клад, як «Гомельсельгаспрасцебуд». Неабходную для правядзення аналізаў апаратуру набывалі на грашовыя сродкі, атрыманыя нашай кафедрай за выкананне дзяржаўна-заказнай тэмы. На сённяшні дзень у лабараторыі ёсць у наяўнасці прыборы «Сасна», аналізатар АП-1024, так званая «Вахта». Яны даюць магчымасць «улоўліваць» радыенукліды ў правярэмай прадукцыі.

За час існавання лабараторыі, — дадае Ларыса Сімінкіна, шасцікурсніца заводскага факультэта, якая працуе тут, — мы правялі ўжо звыш 1000 вымярэнняў (у дзень у сярэднім па 15—20). Прыносяць нам на праверку садавіну і гародніну з дачных участкаў, прадукты з магазінаў — фруктовыя, гароднінныя кансервы. Практычна на кожны жадаючы выкладчыкі, супрацоўнікі, студэнты ўніверсітэта, жыхары горада могуць звяртацца ў нашу лабараторыю, прычым бясплатна.

Разам з Л. Сімінкінай тут працуюць яшчэ дзве лабаранткі — Наталія Гаварынова і Влада на Чайка. Дзякуючы правядзенню вымярэнняў па распаўсюджаных метадах, якія цяпер прадаглядаюць больш жорсткія нормы на ўтрыманне ў прадуктах харчавання радыенуклідаў. Неабходныя кансультацыі па тэхнічных дэталі выбараў правяў і Ім В. М. Верамееў.

Але нельга смяцца, што ў лабараторыі няма грабаві. Першая з іх — аўсім неабходна па размерах памяшкання. Той адзіны пачок на чароўцы паверсе вучэбнага корпусу № 1 ніяк не можа задаволіць лабаранткі. Тут якая-небудзь працоўнай для правядзення аналізаў. Пажадана тамама памяшканне лабараторыі касейнай прыборамі абсталяваннем, іх у пыватнасці, можна знайсці на міньскім заводзе «Вахата», на кафедах ядзернай фізікі ВДУ імя У. І. Леніна. Нао неабходна іх, неабходны грашовыя сродкі. Таму лабараторыя ўніверсітэта шукае спонсараў.

Т. ДУВІЛ

НА ЗДЫМКУ: лабарантка Н. Гаварынова дэманструе прабор, з дапамогай якога ажыццяўляюць аналізы на ўтрыманне ў прадуктах радыенуклідаў.

Фота І. Чышчэна

Успамін аб працоўным леце

Горад Ізабильны, саўгас-завод «Каўказ», заводны студэнцкі атрад з такой жа назвай, у якім сабраліся студэнты ГДУ, ГПІ, ГКІ, Віцебскага педінстытута, Мазырскага машынабудавальнага тэхнікума, ВДУ... Гэтыя словы да болу ў сэрпы сталі роднымі для бацькоў лінейных студэнцкіх атрадаў «Вега» і «Фрунт».

ежы, калі ты працуеш у другую змену, а за дзесяць кірскіх ад цябе грывіць музыка на дыскацеці і ніхто не здзіўляецца, калі сярод аматараў патанцаваць трапляліся асобы ў рабочых халатах. Як гаворыцца, той добра і адпачывае.

Быў у нас час і для адпачынку (ноч жа доўгая)!

полу, размаляваныя і апра-нутыя па апошнюю крыку моды СА «Каўказ». Зусім нямногія могуць пахваліцца, што былі ўдзельнікамі Фестывалю студэнцкіх атрадаў. Павярце на слова — гэта сапраўднае свята. Мы былі прыемна здзіўлены, калі на ўрачыстай лінейцы аб'явілі, што наш атрад «Каўказ» заняў першае

цячага сада з тварамі студэнтаў атрада «Каўказ» — ва ўсіх, незалежна ад полу, уросту і звання, на галаве былі яркія банты (паэдка сунула са святкаваннем Дня Ванічка, які ў гэты дзень праходзіў у нашым атрадзе). Сустрача прайшла на вышэйшым узроўні, і праз паўтара гідыня сяброўскі атрад «Купалінка» нанес візіт у адказ. Абодва бакі засталіся задаволены адзін адным і самі сабой.

Было ў нас і яшчэ адно захапляльнае падарожжа. Скажыце, вы бачылі калі-небудзь у ліпені снег? Не! Тады зайздросце нам — мы не толькі бачылі снег, які іскрыцца пад промнямі ліпенскага сонейка, але і гулялі ў снежкі! Дзе? У гарах Дамбая, куды мы ездзілі на экскурсію. Мы бачылі горы, вадаспады, наведальніцы Цэсердзіні дзяржаўны запаведнік, былі ў музеях, а на памяць — прывезлі фотоздымкі, зробленыя на фоне гор.

Жыццё ў атрадзе было вельмі захапляльным і разнастайным, жылося нам весела і бесклапотна. Паўтара месяца прамігннула імігненна, наступіў дзень ад'езду: доўгачаканы і вельмі сумны. Але ў нас засталіся незабыўныя ўражанні аб жыцці на гасціннай Стаўрапольскай зямлі.

Іна СЦЯПАНЧЫКАВА, студэнтка гр. ВУ-21 эканамічнага факультэта.

КАЎКАЗ ЗАСТАЕЦЦА Ў СЭРЦЫ

Для тых, каго не было з намі, — мой незвычайны расказ аб рабоце і адпачынку на зямлі Каўказа.

Праца на кансервавым заводзе... Зараз, больш чым праз месяц, кожны студэнт палічыў бы за шчасце апраўнуць рабочы калат і пайсці ў свой пэх, нават у кашмарную трэцюю змену.

Як мы недацэнналі рэальную магчымасць правіць здароўе і павялічыць сваю вагу, калі кожны дзень бачылі вялікія тачкі з кабачковай ікрой (бары лыжкі ды еж да адвалу), скрынкі з альгой і слівамі, цыстэрны з сокам, горы яблык, кантэйнеры з агуркамі і памідамі (праўда, іншы раз зусім зялёнымі)! Але хіба магчыма думаць аб

Праца і адпачынак так добра пераплаліся, што па пачатку нату не было часу для сну, нягледзячы на рэжым. Пасля адбою — «народнае гуляння», песні пад гітару або проста размовы. Не хвалюся, што ў пачатку час за намі не было каму наглядаць. Пасля адбою байцы знаходзіліся пад пільным наглядом маскоўскага супрацоўніка міліцыі, з якімі дзяўчаты атрала «Вега» наладзілі сяброўскія адносіны.

Была ў нас і культурная праграма. Усім запаміталіся вясёлыя конкурсы «Містэр Каўказ» і «Міс Каўказ», тым больш, што ўсе «удзельніцы» апошняга конкурсу былі асобамі супрацьлеглага

месца сярод усіх атрадаў Стаўрапольскага краю. Але нас чакаў яшчэ адзін сюрпрыз. На конкурсе «Міс Фестываль» удалайнай тэтула стала баен нашага атрада (за аўтографамі звяртацца да Яны Фадзінай, група ВУ-22). І ў завяршэнне свята — дыскаўка пад праліўным дажджом. На фестывалі мы, канешне, набылі новых сяброў, якія аказаліся вельмі гасціннымі і запрасілі нас у свой атрад «Купалінка», дзе сабраліся студэнты Мінскага педінстытута. Прапанова была з радасцю прынята, і праз тыдзень мы едзем у гасці. Нашы гаспадары анямелі ад здзіўлення і радасці, калі з аўтобусаў пачалі выходзіць выхаванцы дзі-

3 ДАПАМОГАЙ СТУДЭНТАЎ

У жніўні атрад студэнтаў біялагічнага факультэта ГДУ працаваў у Сухумскім малпаўсім гадавальніку Інстытута эксперыментальнай паталогіі і тэрапіі АМН СССР. Тут вядуць даследаванні спецыялісты розных навук. Адзін з іх — прафесар Валянцін Георгіевіч Старцаў, які на працягу многіх гадоў вывучае працяканне некаторых захворванняў на малпах (сардэчна-сасудзістыя хваробы, гарманальныя і няравныя расстройствы і іншыя).

Акрамя таго, у Інстытуте вывучаюць паводзіны, выпрацоўку рэфлексаў у малпаў, даследуюць іх рэакцыю на абраменьванне, функцыі розных аддзелаў галаўнога мозга, а некаторых рыхтуюць да палёту ў космас.

Студэнты-біёлагі ўвесь месяц дапамагалі работнікам гадавальніку даглядаць жывёлін. А пасля працы можна было адпачыць на моры, пабываць у гарах, у Нова-Афонскай пярочы, у Батанічным садзе і лепш пазнаць дзіўную прыроду Абхазіі.

А. КОВАЛЬ,

студэнт 5 курса біялагічнага факультэта.

На адымку: смачны пачастунак са студэнцкіх рук.

Да навуковай грамадскасці ГДУ ПРОСІМ НАС ПАДТРЫМАЦЬ

4 кастрычніка г. г. старшыня выканкома Гомельскага абласнога Савета народных дэпутатаў М. Р. Вайцанюў дамоўляецца з абласным камітэтам партыі (пішае з кім?) перавесці абласную арганізацыю таварыства «Веды» з будынка на вул. Савецкая, 28 у грамадска-палітычны цэнтр АН КПБ. Дамовіцца і выдаць адпаведнае распрадажэнне.

Забудзься, ці ведае, Мікалай Рыгоравіч, што грамадская арганізацыя мае свой статут і свае кіруючыя органы. Відасочна, трэба было, хадзіць б дзеся элементарнай этыкі, выслухаць думку абласнога праўлення.

Метады, якімі карыстаецца зноў выбраны выканком абласнога Савета народных дэпутатаў у адносінах да грамадскай арганізацыі, сведчыць аб тым, што настойліва паўтараецца тое ж самае, што паўтаралася гадамі раней і што сёння сябе зжыло. Больш таго, ігнаруючы не толькі нашы выбарныя органы, але і не ўлічваючы той уклад, які ўнесла і ўносіць думуючая інтэлігенцыя сабасці ў павышэнне палітычнага, агульнадукацыйнага і культурнага ўзроўню насельніцтва.

Адкуль такі клопат і ўвага ў абласнога камітэта КПБ да абласной арганізацыі таварыства «Веды»? Раней жа было інакш.

14 гадоў назад, калі былі пабудаваны абласны Дом палітасветы, то на ўсе нашы просьбы размясціць у ім нашу праўленне было, мякка кажучы, адмоўлена. Некаторы час мы мелі прытулак у вале Дома настаўніка і толькі пасля абурэння грамадскасці было выдзелена памяшканне ў былым будынку аблвыканкома. Свае памяшканні праўленне адрамантавала, абсталявала метадычны кабінет і г. д.

І вось зараз, калі наша родная партыя ўключыла ў бізнес і хоча стварыць манополь на... веды, перасяленне праўлення ў грамадска-палітычны цэнтр АН КПБ на арэндных умовах цаліне вялікія матэрыяльныя страты, зжывае сферу нашай дзейнасці і ператварае абласную арганізацыю таварыства «Веды» ў яго прыдатак. Насільнае ўваходжанне ў грамадска-палітычны цэнтр АН КПБ на асацыятыўных пачатках раўназначна ліквідацыі абласной арганізацыі.

Праўленне ўжо два разы звярталася ў партыйныя і савецкія органы з просьбай правіць пачуццё такту і справядлівасці пры рашэнні метагэаграфічнага нашага перасялення. Але надзік адміністрацыйна-камаднанднай сістэмы працягваецца.

Ва ўмовах напружанага грамадска-палітычнага становішча ў г. Гомелі, трэба, у рэшце рэшт, прыслухацца і да думкі грамадскай арганізацыі.

В. СУСОЛІН

сакратар праўлення Гомельскага абласнога арганізацыі таварыства «Веды».

МАСАВА, ЗАХАПЛЯЛЬНА

Каля трох тысяч фізкультурнікаў і спартсменаў прынялі ўдзел у фестывалі спартыўных захапленняў і народных гульняў-90, які праходзіў у нядзелю, 7 лістапада, на вуліцах, плошчах, стадыёнах, у парках і скверах, спартыўных збудаваннях Гомеля. Святка было прысвечана адкрыццю Міжнародных заводных спаборніцтваў паміж гарадамі Гомель і Джылонг (Аўстралія).

Спартсмены, фізкультурнікі і клубы па інтарэсах дэманстравалі сваё майстэрства па 20 відах спорту. Святка прайшло арганізавана, цікава і прыцягнула ўвагу гараджан. Важна падкрэсліць, што ў святке мог прыняць ўдзел кожны жадаючы.

...11 гадзінь, Цэнтральная плошча імя У.І. Леніна, Суддзя-інфарматар расказвае аб праграме першага дня заводных спаборніцтваў і запрашае на старт беласпедыстаў. У велогонцы-крытэрыуме прынялі ўдзел спартсмены велаклуба «Спрыт» і члены іх сем'яў. Гэты клуб быў арганізаваны два гады назад пры кафедры фізічнага выхавання Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Яго ўзнаўляе старшы навуковы супрацоўнік ГДУ І. Арэхаў.

За веласпедыстамі стартвала баявая група лыжнікаў на лыжаролерах, і адразу за імі пачалося самае масавае спаборніцтва — лёгкаатлетычныя аздараўленчыя прабежы па вуліцах горада. У масавым прабежы прынялі ўдзел 16 агульнаадукацыйных школ, 9 ПТВ, чатыры тэхнікумы, чатыры ВУНУ і 24 калектывы фізкультурна-адукацыйнага цэнтру. А ўсёго, па падліках арганізатараў, прыняло ўдзел больш за дзве тысячы чалавек.

Аздараўленчыя старты працягваліся больш гадзіняў, а ў гэты ж час з плошчы імя У.І. Леніна быў дан старт падзеі «Выпрабуй сабе», у якой прынялі ўдзел маючыя спартсмены горада і нашы госці з клуба «Крыніца» горада Бабруйска. Лёгкаатлеты стартвалі на дыстанцыях 10, 20, 30, кіламетраў, а таксама ў марафоне — 42 кіламетры 195 метраў.

У цэнтры сквера былі ўстаноўлены сталы, дзе праходзіў сеанс адначасовай гульні па шахматах і шашках. Каля 200 гамяльчан селі за дошкі, каб памерацца сіламі з майстрам спорту па шашках чэмпіёнам горада Ільёй Цырліным і кандыдатам у майстры спорту па шахматах сярэбраным прызерам Міжнароднага турніру ў Польшчы-90 Віктарам Міхалеўскім.

Вялікую цікавасць у гамяльчан выклікаў інфармацыйна-кансультацыйны цэнтр «Здароўе», дзе на любое пытанне адказвалі высокакваліфікаваныя медыкі.

Да паслуг гамяльчан і гасцей нашага горада працавалі гандлёвыя алеі і буфеты.

Кожны ўдзельнік атрымаў арыгінальны значок з адлюстраваннем двух дзяржаўных флагаў — СССР і Аўстраліі, а пераможцы спаборніцтваў — вымпелы, памятныя сувеніры і дыпламы.

В. МАРЧАНКА,
наш няхатны карэспандэнт.

ПРЫСВЕЧАНА ФРАНЦЫСКУ СКАРЫНЕ

З 20 верасня па 20 кастрычніка 1990 года ў рэспубліцы праводзіцца месячнік «Францыск Скарына і сённяшні дзень беларускага кнігавядання». Усім, каго цікавіць гістарычная і культурная спадчына Беларусі, запрашаем наведаць нашу кнігарню. На выставе-продажы кніг, аформленай у гандлёвай зале, вам будзе прапанаваны шэраг кніг беларускіх выдавецтваў, прысвечаных славуце беларусаў.

«Мастацкая літаратура» выпусціла кнігу Ю. Лабінцава «Скарынаўскі календар», які складзены з матэрыялаў, прысвечаных жыццю і дзейнасці беларускага і ўсходнеславянскага асветніка і першадрукара. Календар багата ілюстраваны гравірамі з выданняў Францыска Скарыны, у ім узнёслы шматлікія арнаментальны ўпрыгожванні, ініцыялы. Раман-эсэ А. Лойкі «Францыск Скарына, або Сонца Мала-

дзіковае» апавядае пра жыццё і дзейнасць Скарыны ў Празе, Вільні, Полацку. Кніга ілюстравана вядомым беларускім мастаком А. Кашкурэвічам.

Скарына вядомы не толькі як першадрукар, пісьменнік, перакладчык, але і як таленавіты мастак. Ён быў адным з аўтараў ўсіх гравюр і заставак, якія змешчаны ў яго кнігах. Альбом «Гравюры Францыска Скарыны» прысвечан Скарыне-мастаку. У гэтым

альбоме сабраны ўсе графічныя работы з дайшоўшых да нас кніг Скарыны.

На выставе прадстаўлены і іншыя цікавыя выдання. Гэта Эцыклапедыя літаратуры і мастацтва Беларусі ў 5-ці тамах, аповесць Я. Неміроўскага «Па слядах Францыска Скарыны», альманах бібліяфілаў Беларусі «Свіцязь».

В. СКАЧКОВА,
таварыства кнігарні № 6
«Дружба».

АДУКАЦЫЯ

(КНИГА РЕКОРДА ГІНЕСА 1988)

АБАВЯЗКОВАЯ АДУКАЦЫЯ

Упершыню была ўведзена ў 1819 г. у Прусіі. У Вялікабрытаніі яна стала абавязковай у 1870 г.

САМЫ СТАРЫ УНІВЕРСІТЭТ

Старажытныя шумеры мелі школы па навучанню пісьменнасці ўжо пасля 3590 г. да н.э. Самай старой назукальнай установай у свеце, якая дзейнічае да цяперашняга часу, з'яўляецца Краўнскі ўніверсітэт, заснаваны ў 859 г. н.э. у г. Фесе, Марокка. Універсітэт у Балоні заснаваны ў 1088 г.

Самы стары ўніверсітэт у Злучаным Каралеўстве (Оксфардскі) пачаў сваю дзейнасць у 1167 г. Самы стары з існуючых каледжаў, віда-

вочна, «Юніверсіці каледж» (1249 г.), аднак яго заснаванне не так добра дакументавана, як заснаванне Мертанскага каледжа ў 1254 г. Самы стары каледж пры Кембрыджскім універсітэце — «Пітэрхаўс», заснаваны ў 1284 г. Самы вялікі каледж, які знаходзіцца пры якім-небудзь з універсітэтаў, — «Трыніці Каледж» (Кембрыдж), заснаваны ў 1546 г. Самы стары ўніверсітэт у Шатландыі — Універсітэт Св. Андрэя ў Файфе. Ён універсітэт ён заснаваны ў 1411 г., медыцынскі і тэалогію ў ім пачалі вучыць прыкладна з 900 г. н.э.

**САМАЯ ВЯЛІКАЯ
КОЛІКАСЦЬ СТУДЭНТАЎ**
Універсітэт з самай вялі-

кай колькасцю студэнтаў — «Стэйт Юніверсіці» у Нью-Йорку. У 1984—85 г.г. у ім навучалася 156 175 студэнтаў. Самы стары каледж пры гэтым універсітэце заснаваны ў 1816 г. і знаходзіцца ў Патсдаме, штат Нью-Йорк. Самы вялікі ўніверсітэт Вялікабрытаніі — Лонданскі, у 1985—86 г.г. у ім навучалася 88 002 студэнта, з іх на стацыянары — 63 504 чал., экстрантэ — 24 498 чал. «Оупен Юніверсіці» (адкрыты ўніверсітэт) — універсітэт, які раней называўся «Юніверсіці оф Эйр» (каралеўская хартыя ад 30 мая 1969 г.), Уолтан Холле, недалёка ад Милтан Кейнс, налічвае 5209 выкладчыкаў, прапуючых няпоўны рабочы дзень, і 133 198 студэнтаў.

**«ВЕСТНИК ВЫСШЕЙ
ШКОЛЫ»,**
(1990 г., № 8).

(Працяг будзе.)

ГОМЕЛЬСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ Ф. СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс на заміненне пасады:

па кафедры англійскай мовы — старшага выкладчыка;
па кафедры агульнай фізікі — асістэнта;
па кафедры геофізікі — асістэнта;
па кафедры тэорыі і методыкі фізічнай культуры — старшага выкладчыка;

па кафедры матаналізу — асістэнта;
Тэрмін падачы заяў на конкурс — 1 месяц з дня апублікавання паведамлення аб яго правядзенні.
Заявы і дакументы накіроўваць на адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

«ГОМЕЛЬСКИЯ ВЕДАМАСЦІ»

Гэта будзе твая газета, шапоўны чытач! Бо заснавальнікам яе з'яўляецца Гомельскі гарадскі Савет народных дэпутатаў. Орган той улады, якая абрана кожным з вас.

Задача газеты будзе заключатца ў тым, каб актыўна дапамагчы Саветам умацаваць уладу ў горадзе, зрабіць фронтальны прарыв да дэмакратыі. Пазіцыя газеты будзе вылучацца аб'ектыўнасцю, праўдзівай падачай матэрыялаў аб нашым нялёгкім жыцці.

Гэта будзе газета для ўсіх грамадзян. Рэдакцыя зробіць яе разнастайнай па тэматыцы, па жанрах, па афармленню. Газета разлічана на самыя розныя колы насельніцтва, без абмежаванняў іх партыйных, нацыянальных, прафесійных і ўзроставых асаблівасцей. І хаця газета будзе вострай, але пры гэтым мы захаваем павагу да чалавечай годнасці, некрывлівае размовы, памятаючы, што цяжэй і важней ствараць, чым разбураць.

Некалькі слоў аб канкрэтных кірунках дзейнасці рэдакцыі. Эканоміка, рынак, падзел палітычнага жыцця Гомеля, экалогія, культура, мараль — гэта тыя пытанні, якія зоймуць адно з пачасных месцаў на старонках нашай газеты. «За круглым сталом» і ў «Дыялогу» сустракнуцца цікавыя людзі горада, рэспублікі, краіны. Магчыма, дамовімся з вядомымі літаратарамі і будзем друкаваць палітычныя скартэты лідэраў краіны, літаратурныя творы, словы, усё тое, што цікава для чытача.

Рэдакцыя будзе імкнуча да таго, каб газета стала настольнай для гамяльчан, каб чытач, адкрывшы яе, змог прачытаць парады аўтаамагатам, сшыц модную рэч са старою... У газеце будуць кансультацыі медыкаў, юрыстаў, псіхалагаў, вучоных.

Значнае месца будзе аддана рэкламе: як абмяняць кватэру, набыць або памяняць модную рэч ці гарнітур, уладкавацца на працу. Пра ўсё гэта можна будзе даведацца ў газеце «Гомельскія ведамасці».

Цяпер прадагваецца падпіска на газеты. Вы не па шкадуеце, калі выбар спыніце на нашай газеце. Гарадскі Савет і рэдакцыя зрабілі ўсё, каб наша газета была самай таннейшай з гарадскіх газет — кошт гадавой падпіскі ўсяго 8 руб. 64 кап.

«Гомельскія ведамасці» будуць выходзіць адзін раз у тыдзень на 16 старонках на дзюво мовах — беларускай і рускай у адным выданні. Гэта задаволіць патрэбы шырокага кола чытачоў.

Выпісвайце і чытайце сваю газету «Гомельскія ведамасці».

Л. СЕЧКА,
старшыня Гомельскага
гарадскога Савета
народных дэпутатаў.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.